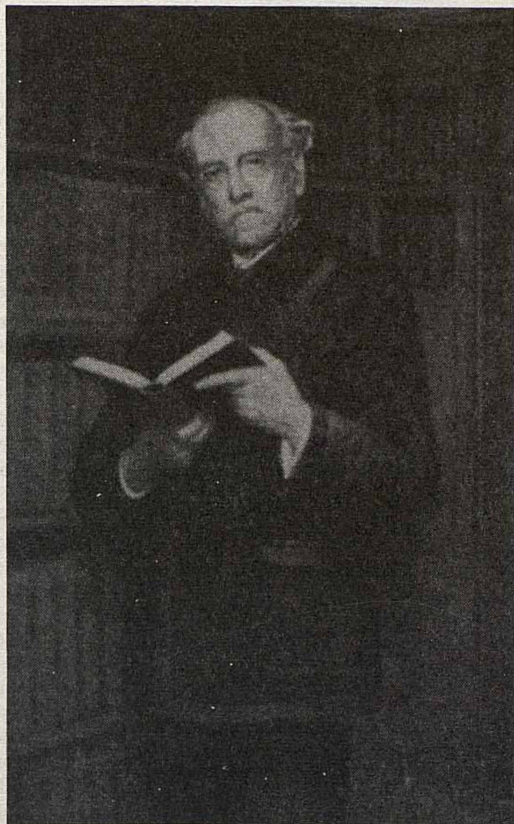

NARCÍS OLLER

PÍNDOLES PER A UNA POPULARITZACIÓ

Narcís Oller a la Galeria de Vallencs Il·lustres. (Foto Guri).

Aquest any s'escau el cinquantè aniversari de la publicació de les obres completes de Narcís Oller per Gustau Gili, de Barcelona, entre el 1928, 1929 i 1930. Els dotze volums comprenen la seva principal producció novel·listica: "La papallona", "Vilaniu", "La febre d'or", "Pilar Prim" i "La bogeria", així com de narrativa: "De tots colors", "Al llapis i a la ploma"... També Edicions 62 i la "Caixa" han donat a conèixer una selecció de contes a la col·lecció "Les millors obres de la literatura catalana", que dirigeix Joaquim Molas i que gaudeix d'una gran labor de difusió i promoció amb preus populars. Es tracta de dos petits esdeveniments literaris amb un nexa que per als vallencs ens ha de fer tornar a rellegir aquesta prosa tan vigorosa o bé conèixer de bell nou el pare de la novel·la catalana contemporània.

Alan Yates, un anglès estudiós de Narcís Oller i Moragas (1846-1930), ens comenta a l'estudi inicial del volum "Contes", al qual fem referència línies amunt i també al breu però documentat article de la Gran Enciclopèdia Catalana, com malgrat totes les deixes romàntiques i costumistes, Oller representa l'aparició de la novel·la catalana contemporània, el tema de la qual és la vida contemporània del país tractada amb realisme i amb consciència dels grans processos històrics. I, efectivament, els vallencs coneixem nominalment aquest escriptor, però fóra bo que tant a les escoles com a les institu-

cions culturals locals —des de l'Institut d'Estudis Vallencs a l'A.A.E.E.M.I., tot passant fins i tot pel Centre de Lectura— es dediqués un bon record a l'autor de tantes novel·les i contes, de les quals tan poques en són posades a l'abast tot i l'existència d'una edició, ben assequible, de l'editorial Selecta titulada precisament "Obres completes", car l'edició de Gili, lògicament, és només fàcil d'abastar al mercat de vell.

Voldria, ara, proporcionar unes petites referències bibliogràfiques per tal que els mestres i ensenyants, i tots els qui d'una manera o altra bateguem amb la cultura, treballassin per fer un homenatge local al nostre eximí escriptor, no tan sols amb la retolació, que ja va bé, d'un carrer, sinó amb altres idees, de les quals n'apunto algunes:

Un volum de l'Institut d'Estudis Vallencs dedicat a anàlisis sobre l'obra de Narcís Oller. Al costat de la part literària vallenc hi podrien anar articles o comunicacions difícils d'abastar, com ara: "La febre d'or del 1881 i els seus protagonistes", de Francesc Cabana (Banca Catalana, N° 48, Març del 1978, Pp. 1-17).

"La febre d'or", de N. Oller, i "Miau", de Galdós», de J. Gilabert. Actes del I Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-amèrica, Barcelona 1979, Pp. 241-254.

"L'obra de Narcís Oller", de Manuel de Montoliu. Barcelona, Primer volum de les obres completes, 1928, Pp. XI-LIX.

I molts d'altres. És a dir un conjunt antològic de diversos articles sobre el nostre novel·lista.

Una difusió a l'ensenyament local a la nostra ciutat. El meu germà petit, estudiant de 8è. d'E.G.B. a Valls està fent un treball sobre "Zalacain, el aventurero", de Baroja. No tinc res a dir contra l'il·lustre autor de "La Busca" i tantes altres magnífiques novel·les, però si a casa nostra, i mai no tan ben usada, si se'm permet l'expressió, tenim l'Oller, què hem d'anar a cercar fora? Per a més bona ajuda dels mestres cal tenir present que el malaguanyat Tomàs Tebé té una antologia de textos de la literatura catalana en quatre volums de l'editorial Aedos (Barcelona, 1975), on al costat d'una nota biogràfica de l'autor hi ha una selecció d'escrits. L'existència però del volum de "Contes" amb un breu i concís estudi biogràfic i una nota crítica fa que les eines que disposa el professor siguin ben de l'abast de tots. D'altra banda voldria remarcar uns llibres, resums crítics de la nostra literatura, que són de força utilitat. Així diguem la "Història de la Literatura Catalana", de J. Cabré, J. F. Mira i J. Palomero, de "Rosa Sensat" / Edicions 62 (Barcelona, 1979), on ultra notes sobre l'Oller també hi ha textos. I les dues ja més parcials i sense textos de Josep Vallverdú: "Història de la literatura catalana" (Arimany, 1978); i A. Carbonell, A. M. Espadaler J. Llovet i A. Tayadella: "Literatura Catalana" (Edhasa, 1979).

Una sessió pública d'homenatge amb la participació de diversos conferenciants —la vida, l'obra, etc.— o bé del seu desconegut "Teatre d'aficionats", tot i ser molt fluix, o bé alguna adaptació teatral de la seva producció narrativa més adient.

Una exposició dels seus llibres amb material gràfic: il·lustracions, revistes on col·laborà, etc.

És a dir, seria una fita per a la nostra ciutat recobrar popularment la figura d'un vallenc que si bé és a la galeria dels il·lustres i als diccionaris de literatura catalana, no és, a nivell popular, tan conegut com hauria de ser. Certament ara tenim ja les eines didàctiques, com hem vist, per tal que en Narcís Oller sigui projectat públicament al seu "Vilaniu". És un repte que tenim plantejat, car els qui l'hem llegit i estudiat l'hem de divulgar. I tots els futurs lectors, que tan bones estones s'hi passaran, segur que ho agraïran. Aquestes ratlles, a més de donar una elemental bibliografia de l'autor, no volen ser res més que unes píndoles sobre allò que pot fer ara Valls pel seu Narcís Oller, després del que ell va fer per a la capital de l'Alt Camp.

Josep M. Figueres